

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 52/03-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. marca 2003 predbežne prerokoval sťažnosť M. D., bytom P., zastúpenej advokátom JUDr. M. S., Č., ktorou namietala porušenie jej práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Čadci v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 412/2002 (Nc 2296/96), za účasti Okresného súdu v Čadci, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. októbra 2002 doručená sťažnosť M. D., bytom P. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. M. S., Č., ktorou namietala porušenie jej práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu v Čadci (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 412/2002 (Nc 2296/96).

Podľa sťažovateľky okresný súd porušil jej právo na súdnu a inú právnu ochranu tým, že vec ňou podaná na okresný súd bola odňatá jej zákonnému sudcovi a podľa nej

„vyčerpala všetky právne prostriedky, ktorými sa môže domáhať nápravy konania a iným spôsobom než cestou ústavného súdu nie je možné porušenie práva napraviť“.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol:

„Okresný súd v Čadci v konaní pod sp. zn. Nc 2296/96 porušil ústavné právo M. D. zaručené článkom 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Ústavný súd 23. januára 2003 vyzval právneho zástupcu sťažovateľky, aby upresnil, v čom pozostávalo *„vyčerpanie všetkých právnych prostriedkov, ktorými sa môže domáhať nápravy konania a iným spôsobom než cestou ústavného súdu nie je možné porušenie práva napraviť“*.

Právny zástupca sťažovateľky podaním doručeným ústavnému súdu 3. februára 2003 oznámil, že sťažovateľka sa osobne domáhala nápravy konania vo veci zmeny zákonného sudcu u predsedníčky okresného súdu JUDr. A. P. v rámci jej úradných hodín pre podávanie sťažností.

Ďalšou výzvou zo 7. marca 2003 ústavný súd požiadal právneho zástupcu o oznámenie, či sťažovateľka trvá na sťažnosti v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. Nc 2296/96, keď sa sťažovateľka dozvedela, že vec bola pridelená sudkyňi JUDr. E. K., a zároveň žiadal predložiť fotokópiu zápisnice z osobného prerokovania sťažnosti u predsedníčky okresného súdu.

Právny zástupca sťažovateľky písomným podaním doručeným ústavnému súdu 14. marca 2003 oznámil, že: *„Trváme na sťažnosti v konaní vedenom na OS Čadca pod číslom Nc 2296/96.“* Zároveň ústavnému súdu oznámil, že *„navrhovateľka sa dozvedela o tom, že vec bola pridelená sudkyňi JUDr. E. K. asi v júli 2002“*. Vo veci predloženia fotokópie zápisnice z osobného prerokovania sťažnosti na postup okresného súdu právny zástupca uviedol: *„Vzhľadom na túto skutočnosť sa šla klientka v priebehu mesiaca august informovať na celú vec u predsedkyni súdu JUDr. A. P., avšak táto vec neprijala ako sťažnosť, ale ako informáciu pre klientku, že jej oznámila, že vec je v súlade so zákonom a že vec bude prejednávať naďalej JUDr. E. K.“* Právny zástupca sťažovateľky ďalej

uviedol: „Podľa vyjadrenia klientky žiadnu fotokópiu zápisnice z osobného pojednania u predsedkyne Okresného súdu v Čadci JUDr. A. P. neobdržala a takáto ani nebola vyhotovovaná a takúto ani nepodpisovala.“

Ústavný súd 19. marca 2003 zistil na okresnom súde, že vec sp. zn. Nc 2296/96 bola 23. októbra 2002 prevedená do registra C pod sp. zn. 8 C 412/2002.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez účasti sťažovateľa v súlade s § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťuje, či návrh spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Predmetom sťažnosti sťažovateľky je tvrdenie o porušení jej základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 412/2002 (pôvodne pod sp. zn. Nc 2296/96). Zo spisu predloženého okresným súdom bolo ústavným súdom zistené, že opatrenie o zmene zákonného sudcu bolo predsedníčkou okresného súdu realizované aj zmenou rozvrhu práce v roku 2001 s účinnosťou od 1. júla 2001 pod sp. zn. Spr. č. 1191/2001 z 26. júna 2001. Podľa vyjadrenia

právneho zástupcu sa sťažovateľka osobne, nie písomnou formou, sťažovala u predsedníčky okresného súdu v rámci jej úradných hodín pre podávanie sťažností.

Z obsahu sťažnosti a doplňujúcich podaní vyplýva, že sťažovateľka sa o zmene zákonného sudcu dozvedela „asi v júli 2002“. Z obsahu i petitu sťažnosti vyplýva, že vo veci sp. zn. 8 C 412/2002 sa na okresnom súde stále koná, takže sťažovateľka namieta procesné pochybenie všeobecného súdu, a tým aj porušenie základného práva v prebiehajúcom súdnom konaní, pričom doposiaľ nevyužila postup podľa § 14 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Úkon predsedníčky okresného súdu, ktorým došlo k zmene pôvodného zákonného sudcu považuje ústavný súd, v súlade s § 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 66/1992 Zb. o Spravovacom poriadku pre okresné a krajské sudy za opatrenie. Podľa § 2 ods. 2 citovanej vyhlášky rozdelenie práce na súdoch sa určuje na kalendárny rok rozvrhom práce; v rozvrhu práce sa určí aj zastupovanie sudcov. Podľa § 2 ods. 2 a 3 tejto vyhlášky v prípade dlhodobej neprítomnosti sudcu alebo výrazných rozdielov v pracovnom vyťažení určí predseda súdu rozsah presunu agendy do iného oddelenia. V prípade náhlej prekážky brániacej sudcovi vykonať jednotlivé úkony v konaní môže predseda súdu nimi poveriť iného sudcu. Opatrenia podľa odsekov 2 a 3 vykonáva predseda súdu v súlade s určeným zastupovaním v rozvrhu práce, pokiaľ zabezpečenie riadneho chodu súdu nevyžaduje iný postup. Rovnako sa postupuje aj v prípade vylúčenia sudcu.

Sťažovateľka sa mohla o opatrení predsedníčky okresného súdu pod sp. zn. Spr. 1191/2001 zo dňa 26. júna 2001, ktoré bolo urobené s účinnosťou k 1. júlu 2001, dozvedieť kedykoľvek od jeho prijatia, pretože toto opatrenie sa stalo súčasťou občianskoprávneho spisu sťažovateľky. Sťažovateľka však tvrdí, že sa o opatrení dozvedela až v júli 2002. Aj keby ústavný súd vzal do úvahy až júl 2002, aj tak sťažnosť bola podaná oneskorene, pretože došla ústavnému súdu 24. októbra 2002, t. j. po uplynutí dvojmesačnej lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to ústavný súd odmietol sťažnosť ako podanú oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd na doplnenie ešte uvádza, že podľa čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy a § 49 i. f. zákona o ústavnom súde je oprávnený rozhodovať o porušení základného práva alebo slobody vtedy, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd.

Ochrana základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi sa dá v konaní pred prvostupňovým súdom uplatniť aj procesnými úkonmi v občianskom súdnom konaní, o ktorých rozhoduje nadriadený alebo opravný súd. Žiadne z týchto prostriedkov účinnej právnej ochrany sťažovateľka zatiaľ nevyužila (námetka nezákonného sudcu, použitie riadneho a mimoriadneho opravného prostriedku pre nesprávne obsadenie súdu).

Preto ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť mohol odmietnuť aj pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 a 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2003